

Geloof

Een bijbelse blik



Dirk Hiemstra

Bijbelvertaling

In deze uitgave wordt, behalve wanneer anders is aangegeven, gebruik gemaakt van de NBG-vertaling 1951 © Nederlands-Vlaams Bijbelgenootschap 1951.

Benadrukking in de Bijbeltekst is een toevoeging van mijn kant.

Voorwoord

De meest geciteerde tekst uit de bijbel is **Johannes 3:16**:

*¹⁶Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder, die **in Hem gelooft**, niet verloren ga, maar eeuwig leven hebbe.*

Door de jaren heen ontstond er een soort worstelpartij met het begrip GELOOF dat hier als voorwaarde wordt gesteld. Heel vaak was ik met de bijbel bezig en zag door de tijd heen langzaam maar zeker een beeld ontstaan van wat bijbels gezien GELOOF zou moeten inhouden. Dit boek is bedoeld om de uitkomst hiervan mee te geven aan ieder die het verlangen heeft hierdoor gezegend te worden. Ook is het bedoeld voor ons om eens een spiegel te kijken of er bij ons al of niet sprake is van WAAR GELOOF gebaseerd op de bijbel.

Ettelijke uren zijn er in gegaan om een en ander op papier te krijgen. Schrijven, zo nodig herschrijven en dan soms ook weer tijden van wachten, boek schrijven kost namelijk veel energie, om vervolgens met hulp van mijn lieve echtgenote nog een keer door spelling en zinsbouw heen te gaan en om op die manier niet alleen te weten wat ik geschreven heb, maar ook te weten dat er iemand meegelezen heeft om te kijken of zij het begrijpt en of de boodschap overkomt.

Dank aan mijn lieve vrouw voor het steeds maar weer meelezen en becommentariëren en corrigeren van wat ik geschreven heb. Dank vooral ook aan God, ik ben ervan overtuigd dat Hij mij door zijn Geest heeft bijgestaan om het goed op papier te krijgen.

Dirk Hiemstra

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	- 2 -
Inleiding.....	- 7 -
Habakuk 2:4.....	- 7 -
Definitie.....	- 11 -
Samenvattend.....	- 16 -
Grondtekst.....	- 17 -
Hebreeuws.....	- 17 -
Grieks.....	- 19 -
Afrondend.....	- 22 -
Een Hoofdman.....	- 23 -
Mattheüs 8:5-13.....	- 23 -
Niet uit werken.....	- 28 -
Efeziërs 2:8-10.....	- 28 -
Een getuigenis.....	- 34 -
Hebreeën 11:2.....	- 34 -
Schepping.....	- 37 -
Hebreeën 11:3.....	- 37 -
Abel.....	- 43 -
Hebreeën 11:4.....	- 43 -
Hench.....	- 49 -
Hebreeën 11:5-6.....	- 49 -
Noach.....	- 53 -
Hebreeën 11:7.....	- 53 -
Abram de Syriër.....	- 59 -
Hebreeën 11:8.....	- 59 -
Abraham de Bedoeïene.....	- 64 -

Hebreeën 11:9-10	- 64 -
Sara	- 70 -
Hebreeën 11:11-12	- 70 -
Het Offer	- 75 -
Hebreeën 11:17-19	- 75 -
Toekomst	- 82 -
Hebreeën 11:20-22	- 82 -
Mozes	- 85 -
Hebreeën 11:23-29	- 85 -
Wandelen in volharding.....	- 90 -
Hebreeën 11:32-35 ^a	- 90 -
Hebreeën 11:35 ^b -40.....	- 91 -
Hebreeën 11:39-12:3	- 92 -
Een bloedvloeiende vrouw	- 95 -
Mattheus 9:20-22	- 95 -
Ongeloof	- 99 -
Deuteronomium 1:17-36	- 99 -
Bijbels geloof.....	- 103 -
Ik geloof wel.....	- 104 -
Waar staan wij?.....	- 106 -
Afrondend.....	- 106 -
Romeinen 9:30-10:4	- 107 -
Geloof tegenover ongelooft	- 110 -
Johannes 3:16	- 112 -

Inleiding

Habakuk 2:4

*4Zie, opgeblazen, niet recht, is zijn ziel in hem, **maar de rechtvaardige zal door zijn geloof leven.***

De basis waar het evangelie in protestantse kringen op is komen te staan sinds Luther zijn 95 stellingen op de deur van de kloosterkapel in Wittenberg spijkerde is **geloof**. Eeuwenlang is het grootste deel van het christendom overheerst geweest door de kerk van Rome en haar leiderschap, de paus en de bisschoppen. In deze tijd is er een theologie ontstaan gebaseerd op werken en dan met name die werken die door de kerk waren voorgeschreven op basis waarvan vergeving en verzoening kon worden ontvangen. Het geldende concept voor genade was gekoppeld geworden aan de voorgeschreven ceremoniën, te denken onder meer aan de eucharistie, de sacramenten, biechten, op grond waarvan de kerk en haar paus als plaatsvervanger van Christus zich de bevoegdheid had toegeëigend voor het verlenen van absolutie. In de tijd van Luther was de kerk zover gegaan dat men het oordeel, wat tot uitdrukking zou komen in het zogenaamde “vagevuur”, met geld kon afkopen, de zogenaamde aflaten, om op die manier de tijd in te korten of zelfs helemaal op te heffen, zelfs plaatsvervangend voor eventuele familieleden. Luther, die een functie had binnen de kerkelijke theologie, ontdekte dat met name deze laatste praktijk niet klopte met wat hij las in de bijbel. Eén van de teksten waar hij zich op beriep was uit de brief van Paulus aan de Romeinen:

*17Want gerechtigheid Gods wordt daarin geopenbaard uit geloof tot geloof, gelijk geschreven staat: **De rechtvaardige zal uit geloof leven.***

(Romeinen 1:17)

Deze tekst is één van de basisteksten geworden waar de verschillende stromingen binnen de reformatie zich op beriepen en is ook de basis geworden binnen latere stromingen, zoals baptistische, evangelische en pinksterkringen. Tegenover het grote rooms-katholieke bolwerk dat een theologie op basis van werken bleef handhaven, kwamen deze verschillende protestantse stromingen te staan met een theologie gebaseerd op geloof.

Om gerechtvaardigd te kunnen worden is dus de kerk met haar voorgeschreven werken niet meer centraal, maar veronderstelt men dat geloof in het offer van Jezus, zonder al deze werken voldoende is om behouden te worden. Een veel aangehaalde tekst is uit de brief van Paulus aan de Efeziërs:

*⁸Want door genade zijt gij behouden, **door het geloof**, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God; **⁹niet uit werken**, opdat niemand roeme.*

(Efeziërs 2:8-9)

In deze tekst worden werken en geloof ogenschijnlijk gepresenteerd als elkaars tegenpolen, het één zou het ander uitsluiten.

De vraag die mij al jaren bezig heeft gehouden is de vraag wat geloof nu echt is. Is het zo dat ik alleen maar hoeft te geloven dat Jezus voor mijn zonden aan het kruis is gestorven en dat ik op basis daarvan dan behouden of gered ben? Is het zo dat ik, omdat het niet uit werken is, ik de rest van mijn leven achterover kan leunen en dat daar niets aan toegevoegd hoeft te worden? Als ik op een zeker moment in mijn leven Jezus heb aangenomen, dat ik dan niet meer verloren kan gaan, hoe mijn leven er ook uit ziet? Of zoals binnen reformatorische kerken ik alleen maar mijn “ja” hoeft uit te spreken op de gestelde vragen als ik belijdenis doe van mijn geloof? Is een zogenaamde “Keuze voor Jezus” echt genoeg?

Hoe groot is de kans dat we hier lichtzinnig mee omgaan en dat wat wij zien als geloof niet voldoet aan bijbelse criteria? En als dat zo is betekent dat dan wellicht dat we ten onrechte veronderstellen dat we wel behouden zijn? Hoe zit het dan met de uitspraak van Jezus in Mattheus 10?

*...wie volhardt tot het einde, die zal behouden worden.
(Mattheus 10:22^b)*

Is volharden tot het einde onderdeel van een bijbels concept van geloof of niet?

De beste manier om hier antwoord op te krijgen is om de bijbel er op na te slaan en te kijken hoe er met het bewuste onderwerp wordt omgegaan en om op die manier eens in de spiegel te kijken, en te reflecteren op de tekst van de bijbel. Van het grootste belang is dat we dit doen met een open hart, dat we niet alleen kijken naar die teksten die ons gedachtegoed bevestigen, maar dat we ook durven te kijken naar die gedeelten die een ander verhaal lijken te vertellen. Ik heb ontdekt door de jaren heen dat de waarheid schuilt in de onderlinge samenhang van de verschillende passages en dat het beroep op losse teksten soms erg gevaarlijk kan zijn, omdat dit ons tot verkeerde conclusies kan brengen, als het ware ons op het verkeerde been kan zetten. Het is dan ook mijn bedoeling om zo breed als nodig zal blijken te zijn de verschillende invalhoeken te benaderen en met elkaar in harmonie te brengen om op die manier een zuiver beeld te krijgen van wat in de bijbel bedoeld wordt met het begrip “geloof”. Wat hierin erg belangrijk is, is de samenhang tussen Oude en Nieuwe Testament, alsook de samenhang en de verschillen die er ogenschijnlijk zijn tussen de uitspraken van Jezus en die van Paulus en de overige apostelen. Uiteindelijk wordt in de bijbel een eenduidig verhaal verteld, het is aan ons om dit eenduidige verhaal boven water te halen.

Ik wil je uitdagen om de reis, waar ik je op mee neem, helemaal te volgen. Het zou kunnen dat je te maken krijgt met uitdagingen waar je

zelf eerder niet mee geconfronteerd bent geweest, de gemakkelijkste weg is dan om dit boek dicht te doen en niet verder te lezen. Paulus daagt de christenen in de gemeente van Korinthe uit om op onderzoek te gaan:

*Stelt uzelf op de proef, **of gij wel in het geloof zijt**, onderzoekt uzelf. Of zijt gij niet zo zeker van uzelf, dat Jezus Christus in u is? Want anders zijt gij verwerpelijk.*
(Korintiërs 13:5)

Is het ook in ons geval wellicht nodig om deze uitdaging eens serieus ter harte te nemen, wellicht zelfs om te voorkomen dat we zagezegd “met een ingebeelde hemel naar de hel gaan”? Is het mogelijk dat wij onszelf voor de gek houden, met alle daaraan gekoppelde consequenties? Voor ons ligt een uitdaging om deze in alle nederigheid biddend aan te gaan en om eerlijk naar onszelf te durven te kijken.

Definitie

Om nu verder te gaan moeten we nu op zoek naar teksten in de bijbel die een soort definitie geven van wat geloof is. We moeten dus op zoek naar teksten die beginnen met “geloof is”. Een belangrijke dergelijke tekst vinden we in de brief aan de Hebreeënen:

*1Het geloof nu is de zekerheid der dingen, die men hoopt, en het bewijs der dingen, die men niet ziet.
(Hebreeënen 11:1)*

In Hebreeënen 11 en de naastgelegen gedeelten, de context, wordt een uitleg gegeven over geloof en wordt het geïllustreerd aan de hand van voorbeelden uit de bijbelse geschiedenis. Verderop in dit boek gaan we stap voor stap door de verschillende aspecten die hierin worden aangegeven heen om op die manier te ontdekken wat geloof is, hoe het zich vertaalt naar de praktijk van ons leven en wat het uiteindelijk uitwerkt. Als start gaan we inzoomen op het aangegeven vers omdat dit vers het karakter heeft van een definitie. Trouwens, dit is de enige tekst die ik tot nu toe in de bijbel heb aangetroffen die dit karakter heeft, verder moeten het doen met voorbeelden en illustraties.

We zullen dus eerst een woord voor woord analyse maken van deze tekst. De tekst begint met de woorden “het geloof”, dit vertegenwoordigt het onderwerp van de aangegeven tekst, dit is waar het over gaat als we het vervolg erbij lezen.

Het volgende woord is het woord “nu”, dit woord kan ook worden weergegeven als “dus”. Heel vaak als de NBG-51 vertaling in deze zin het woordje “nu” in een zin plaatst, kun je de zin veranderen door het woordje “nu”¹ in de loop van de zin, te vervangen door het woordje

¹ δὲ (G1161; de)

Thayer Definitie:

“dus” en dat weer te geven aan het begin van de zin. “het geloof nu is...” wordt dan “dus geloof is”, het woord “dus” verbindt deze tekst aan het voorafgaande. Deze definitie staat dus niet op zichzelf, maar is weergegeven binnen een bredere context, die aangegeven is in eerdere passages in de brief aan de Hebreeënen. Eerder in de brief gaat het om wat geloof inhoudt, hier gaat het om wat geloof is, en deze zaken zijn dus aan elkaar gekoppeld.

Het volgende woord is het woord “is”. Ik heb vaak gehoord van mensen dat ze aangeven: “Ik geloof wel”, echter zo’n uitspraak moeten we toetsen aan het in de tekst aangegeven criterium, namelijk wat echt bijbels geloof “is”, als het er namelijk anders uitziet dan in deze tekst weergegeven dan kunnen we twijfel hebben of de gestelde uitspraak wel overeenkomt met het in deze tekst gestelde, en zou de conclusie gerechtvaardigd kunnen zijn dat de aangegeven uitspraak niet representatief is voor het denken en handelen van de betrokkene.

Het daarop volgende woord is “de zekerheid”. Hiervoor moeten we wat dieper gaan graven. In het Grieks staat er “ὑπόστασις (hupostasis)”². In

1) maar, bovendien, en, dus, enz.

Woordsoort: voegwoord

² G5287: ὑπόστασις (hupostase)

Thayer Definitie:

1) een plaatsing of plaatsing onder

1a) ding dat eronder wordt gezet, onderbouw, fundament

2) dat wat fundament heeft, stevig is

2a) dat wat werkelijk bestaat

2a1) een substantie, echt wezen

2b) de wezenlijke kwaliteit, aard, van een persoon of ding

2c) de standvastigheid van geest, standvastigheid, moed, vastberadenheid

2c1) vertrouwen, vast vertrouwen, zekerheid

Woordsoort: zelfstandig naamwoord vrouwelijk

Een verwant woord volgens Thayer's/Strong's Nummer: van een samenstelling van G5259 en G2476